

A Hargita Megyei Szociális és Gyermekvédelmi Vezérigazgatóság krédója, Gárdonyi Géza szavaival élve: *A család is... olyan valami az életben, ami becses... Olaj az élet lámpásában.*

Hitvallásunknak megfelelően tevékenységeink, pályázataink, és programjaink középpontjában a családok támogatása, illetve a kedvezményezettek családi típusú életvitele és a családi életre való felkészítés áll.

Intézményünk célkitűzése, hogy minél több gyermek szerető, gondoskodó családra találjon. Ezt a célt szolgálja az örökbefogadás, hiszen az örökbefogadás által család születik: az örökbefogadás olyan jogi aktus, amelynek során rokoni kapcsolat jön létre egy gyermek és az őt örökbe fogadó szülő(k), illetve annak családja között. Örökbefogadás következtében az elmúlt évekhez viszonyítva 2021-ben megnőtt az örökbefogadott gyermekek száma: szeptember elejéig 20 gyermek került ki a Hargita megyei gyermekvédelmi rendszerből, 42 család megkapta, 10 pedig kérelmezte az örökbefogadásra alkalmas minősítést.

A családon belüli erőszak áldozatait és az agresszorokat hivatott segíteni a családon belüli erőszakkal foglalkozó részlegünk, mely 2021-ben 29 személynek nyújtott pszichológiai és vokacionális tanácsadást, segítséget az álláskeresésben, illetve jogi segítséget a távollattási rendelet megszerzéséhez. Olyan eseteknél, ahol lehetséges, a családon belüli erőszakkal foglalkozó részleg a család együtt maradásáért/egyesüléséért militál. Van olyan sikerélményünk, amikor a távollattási rendelet lejárt, és egy év elhelyezés után a család egyesült – a pszichológiai tanácsadásokon való részvétel következtében az alkohol- és barátfüggő apa lemondott a függőségekről azért, hogy visszakapja a családját.

Segítő szakembereink elhivatottsággal dolgoznak az Erős Zsolt Arénában elhelyezett tűzkárosultakkal. Céljuk a családsegítés: támogatják a roma családokat abban, hogy felfedezzék és kialakítsák képességeiket, a munkahely keresésben és vállalkásban, és arra biztatják őket, hogy mindentől és mindenkitől függetlenül használják az elsajátított adottságokat.

Hargita megye országos szinten úttörő volt a hivatásos nevelőszülői hálózat létrehozásában, és jelenleg is fejlett hálózattal rendelkezik, melyben 215 hivatásos nevelőszülő családjában 391 gyermek/fiatal él. A nevelőszülői gondozás előnye az eredeti családéhoz közelebb álló szocializációs folyamat, a teljesebb értékű családpótlás és ezáltal a gyermeknek jobb életpályaesély biztosítása.

Az 1-es és a 2-es számú családi típusú elhelyezőközpontunkhoz és a Csíkszeredai Szociális Szolgáltatási Központoz összesen 41 családi típusú ház, vagy panellakás tartozik, melyekben 376 gyermek és fiatal él. A két bentlakásos típusú elhelyezőközpontunkban 94, a halmozottan sérült gyermekek központjában 22 beutalt lakik, a sürgősségi elhelyezőközpontban

pedig 4 gyermek és fiatal tartózkodik. Ezekben a házakban a nevelők vezetésével a kedvezményezettek családok mintájára élnek: kitakarítanak, falat festenek, gondozzák a virágos- és a zöldséges kertet, betakarítják a terményt, részt vesznek az őszi eltevésekben, és többen közülük kisállatokat tartanak. Naponta segítenek a konyhán, együtt készülnek az ünnepekre: takarítanak, főznek, megajándékozzák egymást. Együtt örülnek az adventi időszaknak, a karácsonynak, házszeneléskor együtt fogadják a szent keresztet, együtt farsangolnak, együtt festik meg a húsvéti tojást, együtt terítik meg az ünnepi asztalt. Jó családként hangsúlyt fektetnek a keresztény életre: templomba járnak, és évente sor kerül az elsőáldozásra, illetve a megkereszteletlenül rendszerbe kerülő gyermekek keresztelőjére. Megünnepelek a születésnapokat, a végzősöket, a gyermeknapot vagy az anyák napját.

A nevelők figyelnek arra, hogy milyen téren bontakozik ki a gyermekek tehetsége, és a sportok, művészetek vagy az idegen nyelvek felé irányítják figyelmüket. Ennek értelmében 11 éve már, hogy évente sor kerül a *Talentumnapok* megszervezésére, amikor a rendszerben élő gyermekek megmutathatják, hogy miben tehetségesek, és mennyit fejlődtek az elmúlt évben.

Központjaink vezetősége gondosan figyel a kedvezményezettek beilleszkedésére a közösségbe. Jó példa erre az augusztus 28-i Homoród-menti esemény, melyen 3 faluból – Oklándról, Homoródújfaluból és Homoródkarácsonyfalváról közel 300 személy vett részt a Comite Oklánd Egyesület által szervezett *Együtt a családdal* című hagyományőrző családi napon. A nagyszabású rendezvényén az Oklándi Elhelyezőközpontunk közössége volt a legnagyobb család. A homoródkarácsonyfalvi Dungó-feredő szomszédságában megtartott hagyományteremtő eseményt Hargita Megye Tanácsa támogatta.

Szakembereink állandó kapcsolatban állnak a nevelésbe vett gyermekek vér szerinti szüleivel, dolgoznak a szülői kompetenciák erősítésén a hazagondozás érdekében, és amennyiben a család alkalmas, a gyermek visszatérhet a biológiai családja körébe. Idén 14 család bizonyult alkalmasnak a gyermek visszafogadására.

Nyilvántartásunk szerint gyámsági gondviselésben 25, családi elhelyezésben pedig 159 kiskorút tartunk nyilván, akik szintén családi környezetben élnek.

A vezérigazgatóság csíkszépízi, gyergyószentmiklósi, gyergyótölgyesi és maroshévízi fogyatékos felnőttek ápoló- és gondozóközpontjaiban 172 felnőtt fogyatékos kedvezményezetttről gondoskodunk. A maximálisan védett otthonban 9, és a két minimálisan védett otthonban 7 fiatal lakik, a Csíkszentmártoni Multifunkcionális központ három családi típusú házában pedig 8 hátrányos helyzetben levő fiatal él. Ezekben a központokban is a tevékenységek és programok azt a célt szolgálják, hogy a beutaltak egy nagycsalád tagjainak érezzék magukat. A hagyományos családi ünnepek hangulatát idézzük fel december elején az adventi koszorú közös elkészítésével, a szentmisével egybekötött adventi gyertyagyújtással, a

farsangolással, vagy húsvét előtt a hagyományos tojásírással, melyeken nemcsak a beutaltak és az alkalmazottak, hanem a vezérigazgatóság apparátusának a képviselői is rendszerint részt vesznek. A szorgalmas, önellátó családhoz tartozó érzést kelti idős és/vagy sérült beutaltjainkban a kertészkedés lehetősége is. Gondosan gyűjtögetik a zöldség- és virágmagokat és a tavasz közeledtével elültetik, hogy időben legyenek kis palántáik. A gyergyószentmiklósi központunkban fóliasátor is áll a kertészkedő kedvezményezettek rendelkezésére.

A nemzetközi pályázatok, melyekben intézményünk partnerként, vagy koordinátorként vesz részt, a közösség, és ezzel egy időben a család intézményét is szolgálják:

1. **A Venus – együtt egy biztonságos életért** című program keretében a vezérigazgatóság együttműködik a *Nők és Férfiak Közötti Esélyegyenlőség Országos Ügynökségével (ANES)*. A pályázat keretében létrehoztunk Hargita megyében egy védett lakóotthont a családon belüli erőszak áldozatai számára, amelyben az ideiglenes szállás mellett szociális segítségnyújtást, pszichológiai, vokacionális és jogi tanácsadási szolgáltatásokat nyújtanak a szakembereink. A védett lakóotthonban 2021. augusztusa végén 3 nő és 1 gyermek lakik. A projekt futamideje 4 év, a finanszírozása pedig a Humán Tőke Operatív Program (POCU) révén történik. A vezérigazgatóság költségvetése 1.137 174,76 lei, melyből az önrész 2% (22.743,50lej). A finanszírozási szerződést a megyei tanáccsal 2019. 03.05-én írtuk alá.
2. **A Team-UP. A gyermekek alternatív gondozásának minőségében elért előrelépés** – az Országos Gyermekjogvédelmi és Örökbefogadási Hatóság által a Humán Tőke Operatív Program (POCU) program keretében kezdeményezett projekt, melyben a vezérigazgatóság partnerként van jelen. A pályázat célja a hivatásos nevelőszülői hálózat fejlesztése és szakképesítése. A projekt futamideje 5 év, 2018. november 1. és 2023. december 31. között zajlik. A vezérigazgatóság költségvetése 42.517.891,19 lej.
3. **Family – the basic institution for a balanced childhood – A család – a kiegyensúlyozott gyermekkor alapintézménye** című projekt két részből áll: az első rész 2018.10.01-től 2020.09.31-ig tartott, és célja, hogy fenntartható megoldásokkal, például családi jellegű szolgáltatásokkal támogassa az intézményesítés folyamatát, valamint a gyermekvédelmi igazgatóságok munkavállalói kapacitásának növelését Hargita és Kovászna megyében. A második rész 2020.12.01 és 2022.11.30 között zajlik. Ebben a periódusban képzéseket tartanak a családi típusú házak nevelőinek, és találkozókát szerveznek a megye szociális munkásaival. A cél a gyermekek gyermekvédelmi intézménybe való elhelyezésének megelőzése. A projektet a Gyulafehérvári Caritas és a Hargita, illetve a Kovászna megyében működő szociális és gyermekvédelmi vezérigazgatóságokból álló partnerség ülteti gyakorlatba. A pályázatot a

Porticus Alapítvány finanszírozza, mely több jótékonyági program fejlesztését és megvalósítását is támogatja.

4. **A szociális szolgáltatásokkal való lefödöttség növelése Hargita megyében a gyermekvédelmi rendszer elhelyező központjainak felszámolása, és az alternatív közösségi gondozási szolgáltatások fejlesztése révén** - a pályázat célja két családi típusú ház, illetve egy Tanácsadó és Támogató Központ (nappali központ) felépítése Székelykeresztúron. A tervek szerint a nappali központban szolgáltatásokat biztosítanak a helyi közösség gyermekei és családjai számára, célja a gyermek családtól való elszakadásának megakadályozása. A projekt keretében elvégzik az épületek megfelelő felszerelését, és a közművekhez való kapcsolódását is. A projekt futamideje 41 hónap (2019. 04.01. – 2022.08.31.), és az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA) társfinanszírozásával valósul meg, a Regionális Operatív Program REGIO 2014–2020 révén. A pályázat teljes értéke 5.475.578,22 lej, ebből 4.569.739,99 lej (kb. 980.000 euró) a REGIO 2014-2020 Programon keresztül támogatott vissza nem térítendő összeg, a különbséget pedig – közel 906.000 lejt – Hargita Megye Tanácsa finanszírozza, a Hargita Megyei Szociális és Gyermekvédelmi Vezérigazgatóságon keresztül.

5. **Az intézményesített gyermekek és fiatalok számának csökkentése Hargita megyében, a gyermek családtól való elszakadását megakadályozó szolgáltatások, és családi típusú szolgáltatások révén** – a pályázat szervesen kiegészíti az előző projektet – biztosítja a családi típusú komplexumban nyújtott szociális szolgáltatásokat. Célja az intézményesített gyermekek és fiatalok számának csökkentése Hargita megyében, a gyermek családtól való elszakadásának megakadályozását célzó szolgáltatásokkal és a családi jellegű szolgáltatásokkal. A pályázat társfinanszírozója az Európai Szociális Alap a Humán Tőke Operatív Program 2014 –2020 (POCU) révén. A projekt teljes értéke 8.249.406,88 lej, ebből 5.910.519,50 lej vissza nem térítendő támogatás, a különbséget pedig – 2.338.887,38 lejt – Hargita Megye Tanácsa finanszírozza a Hargita Megyei Szociális és Gyermekvédelmi Vezérigazgatóságon keresztül. A projekt végrehajtási időszaka 36 hónap, a 2020.05.08.–2023.05.07. közötti időszakban.

6. **Az Új szociális szolgáltatások fejlesztése egy nappali központ és egy családi típusú ház létrehozásával** - című pályázat révén intézményünk javítani szeretné a Bélbóri Elhelyezőközpont és a bélbóri közösség gyermekeinek az életminőségét, a családban való megmaradás érdekében. A pályázat összértéke 4.843.999 lej.

7. A bullying és a cyberbullying kezelésére vonatkozott az **Address Cyberbullying by Creating a Conscious Online Community - ACBC.COM - A számítógépes zaklatás megelőzése tudatos online közösség létrehozásával** című pályázatunk, mely idén áprilisban zárult. A projekt keretében kidolgozott internetes tanulási játékot a gyermekek és fiatalok, a velük foglalkozó

felnőttek/szülők egyaránt használhatják az oktató, nevelő és/vagy kikapcsolódást szolgáló tevékenységek során, hiszen a bántalmazás és az online bántalmazás elleni védelem a családban kezdődik. A játék nemcsak a gyerekekre leselkedő online veszélyekre hívja fel a figyelmet, hanem hasznos gyakorlati tanácsokat is ad ahhoz, hogy hogyan kerüljük el a bajt. A játékot telefonos alkalmazásként lehet használni, és le lehet tölteni a Google Play áruházból, vagy az Apple Storeból. A pályázat időtartama eredetileg 24 hónap volt, 2018.11.01. – 2020.10.31. között, de a világiárvány következtében 6 hónap hosszabbítást kaptunk, 2021. április végéig. A projekt összköltsége 184.241 Euro volt, melyből a vezérigazgatóság költségvetése 22.687 Euro. A projektet az Európai Bizottság Erasmus+ Programja finanszírozta.

8. **Az *Education and Digital Cultural Laboratory – Digitális oktatási és kulturális labor – EDUCLAB*** című pályázatunk keretében a migráns, vagy roma származású gyermekekkel foglalkozó óvónők számára dolgoztunk ki képzési anyagokat. Ezekben a képzési anyagokban a kultúra megközelítései, mint innovatív elemek vannak jelen az egyén és a családok beilleszkedésének előmozdításában és a korai oktatási szolgáltatások minőségének növelésében. Következésképp, elősegítik a más nemzetiségű személyek, családok elfogadását, a kultúrájuk megismerése révén. A projekt futamideje eredetileg 27 hónap volt, 2018.11.01 és 2021.01.31. között, de hosszabbítást kapott 2021.08.31-ig. A pályázat összértéke: 268.367,00 euró, ebből az igazgatóság számára jóváhagyott költségvetés: 33.396,67 euró (32.430 euró vissza nem térítendő támogatás és 966,67 euró saját hozzájárulás).

Az elbírálás alatt levő pályázatok, melyekben a vezérigazgatóság projektkoordinátorként vagy partnerként szerepel, szintén a családok erősítését és segítségét tűzték ki a következő témakörökben: hátrányos helyzetben levő (roma) családok; oktatás-nevelés – tudatos online viselkedés; az idősek ösztönzése a társadalmi életben való aktív részvételre; figyelemfelhívás környezettudatosságra, vagy a szerhasználat veszélyeire és következményeire.

1. ***Digitális technológiák a vidéken élő idősek aktív életéért*** - a projekt célja, hogy digitális alapú eszközöket tervezzen és alkalmazzon az idős emberek kognitív károsodásának megelőzésére, annak érdekében, hogy ösztönözze és megkönnyítse a társadalmi életben való aktív részvételüket. Tervezett futamidő 2 év, támogató: Erasmus+, megpályázott összeg: 150 000 euró.

2. ***Strategies on Youth Work with Substance Use Problems*** - a projekt a szerhasználat veszélyeire és következményeire hívja fel a figyelmet. Futamidő: 2 év, pályázott összeg: 240 109 euró, támogató: Erasmus+.

3. **EDU-GREEN:** Környezeti nevelés és STEAM szemlélet az óvodákban - az Educlab projekt folytatása, viszont ebben a központi téma a környezetvédelem és a digitális oktatás. Futamidő: 27 hónap, pályázott összeg: 200 000 Euro, támogató: Erasmus+.
4. **ACBC - A Conscious Online Community 2.0** - célja a felnőttek aktív bevonása az online magatartás témájába a fiatalok körében fennálló online zaklatás megelőzése érdekében. Futamidő: 2 év, megpályázott összeg: 166 570 euró, támogató: Erasmus+.

Intézményünk partnerségben áll a szociális szférában tevékenykedő civil szervezetekkel, és Hargita Megye Tanácsa jóvoltából évente finanszírozza benyújtott pályázataikat, programjaikat, melyekkel a hátrányos helyzetben élő gyermekeket/fiatalokat, az otthongondozásra szoruló személyeket, az elszigetelt településeken élő rászorulókat, a korlátozottsággal élőket, valamint a kisnyugdíjjal rendelkező idős embereket támogatják, és ezáltal a családokat erősítik. 2021-ben a nem kormányzati szervezetek pályázatait 919 643 lej értékben finanszíroztuk:

1. **A veszélyeztetett helyzetben lévő gyermekek és fiatalok jogainak védelme és érvényesítése területén tevékenykedő civil szervezetek** (Dévai Szent Ferenc Alapítvány, Gyulafehérvári Caritas, Csiki Titánok SK Egyesület, Ora International Keresztény Emberbaráti Szociális Szervezet) 8 pályázatot nyújtottak be, és összesen **242.064 lej támogatást kaptak**. A pályázó civilszervezetek szabadidős tevékenységeket, baba-mama párosokat, kirándulásokat, korai fejlesztő központok tevékenységének finanszírozását, kézműves foglalkozásokat szerveznek a veszélyeztetett helyzetben levő gyermekek és fiatalok számára, illetve segítséget nyújtanak a fiatal, otthon nélküli családoknak.
2. **Az Egészségügyi és szociális otthongondozási program** keretében a Gyulafehérvári Caritas pályázatára odaítélt összeg 540 000 lej, **100 000 lejjel több, mint 2020-ban**. A program célja az egyesületek és alapítványok támogatása és ösztönzése idősgondozási szolgáltatásokra: alapszolgáltatások (tisztálkodás, öltöztetés stb.), kiegészítő szolgáltatások (háztartási tevékenységek stb.), környezeti rehabilitáció, egészségügyi szolgáltatások (diagnózis, kezelés, gondozás), tanácsadás krízishelyzetben levő családoknak.
3. **A Falugondnokság elszigetelt településeken** programban 2021-ben a három pályázó civilszervezet (Gyulafehérvári Caritas, a gagyai unitárius templom, és a Romániai Falugondnokságok Szövetsége) pályázatai összesen **50 000 lej** értékben nyertek támogatást. A pályázó civilszervezetek együttműködve az önkormányzatokkal falugondnoksági szolgáltatásokat biztosítanak a megye elszigetelt településein élő rászorult személyeknek. A

program keretében az intézmény biztosítja a falugondnok által használt gépjármű üzemanyag- és javítási költségeit, telefonköltségeit, illetve a falugondnoki feladatkör ellátásához szükséges továbbképzéseket.

4. **A Fogyatékkal élő személyek támogatási programja** keretében 3 civilszervezet (Romániai Siketek és Nagyothallók Országos Szövetségének Hargita megyei Fiókja, Csíkszeredai Idős és Fogyatékos Személyeket Támogató Egyesület, Hargita Megyei Mozgássérültek Egyesülete) 4 pályázatot nyújtott be, melyekre **27.673,60 lej értékű támogatást kapott**. A fogyatékkal élő személyek újrailleszkedését segítő programok támogatása: az akadályozottsággal élők szállítása iskolába, munkahelyre, és rehabilitációs programokra történő szállítása; a fogyatékkal élő személyek táboroztatása, különböző programok, kiállítások szervezése; fogyatékos személyek különböző versenyeken való részvételének támogatása, illetve számítógép kezelői kurzus szervezése; két egyesület fenntartási költségeinek finanszírozása.

5. **A Nyugdíjasokat és időseket támogató program** keretében 8 civilszervezet (Csiki Titánok SK Egyesület, Vaslábi Mezőgazdászok Egyesülete, Csíkajnádi Szent István Szervezet, Asociația „Senectus” Egyesület, Csíkszeredai Idős és Fogyatékos Személyeket Támogató Egyesület, Gyulafehérvári Caritas, Kultúrkalauz Egyesület, Comite Ocland Egyesület) 10 pályázatot nyújtott be, a támogatás értéke összesen **59.905,60 lej**. A pályázó civilszervezetek kirándulásokat, idősnapi rendezvényeket, tematikus programokat és segélycsomagokat juttattak időseknek.

